

Beleid drinkwaterinstallaties

Status
Definitief

Versie
1.0

Beleid drinkwaterinstallaties

Datum
24 januari 2023

Auteur
Linda Koekkoek-Meinen

linda.koekkoek@uwv.nl

Ons kenmerk
20220823 - Beleid
drinkwaterinstallaties

Pagina
2 van 8

Inhoud

1	Legionella en drinkwater	3
1.1	Doel	3
1.2	Definities	3
2	Verantwoordelijkheden	5
2.1	De werkgever	5
2.2	De pandbeheerder	5
2.3	De FM	5
2.4	Logboek	5
3	Overzicht van maatregelen inclusief frequentie:	8

1 Legionella en drinkwater

Dit beleid heeft betrekking op de gehele organisatie. Voor informatie over welke leveranciers (derden) welke werkzaamheden uit moeten voeren verwijzen wij naar de QRC.

1.1 Doel

Het doel van dit beleid is het beheer van een veilige drinkwaterinstallatie.

1.2 Definities

Hieronder worden de meest voorkomende definities nader toegelicht.

De legionella bacterie

Legionella bacteriën zijn staafvormige, beweeglijke bacteriën die alleen groeien in aanwezigheid van zuurstof. Ze komen wijd verbreid voor in oppervlaktewater.

De Legionellabacterie vormt een probleem als zij zich heeft kunnen vermenigvuldigen. Dit kan plaatsvinden in water met een temperatuur tussen 25 en 55 graden Celsius. Hierbij kunnen grote aantallen bereikt worden als het water langere tijd stilstaat. Door sterke doorstroming kan aangroei van de bacterie worden voorkomen. Wanneer doorstroming niet in het hele warmwatersysteem kan plaatsvinden, kunnen plaatsen ontstaan waar het water blijft stilstaan (dode hoeken). Op deze plaatsen kan verdere groei plaatsvinden. Dit vormt een risico.

De 'veteranenziekte'

De 'veteranenziekte' is een ziekte die wordt veroorzaakt door de Legionella bacterie en die longontsteking tot gevolg kan hebben. De tijd tussen de besmetting en het optreden van de eerste ziekteverschijnselen (de incubatietijd) is circa twee tot tien dagen. De ziekte begint met een snel opkomende hoofdpijn, spierpijn en een ziek gevoel, gevolgd door longontsteking met koorts boven 39 graden Celsius. De patiënt hoest en is soms kortademig. Een deel van de patiënten heeft last van braken en diarree. De ziekte kan zeer ernstige gevolgen hebben, maar is door directe toediening van de juiste antibiotica goed te behandelen. Als de Legionella-infectie niet of niet goed wordt behandeld kunnen patiënten komen te overlijden.

De Legionella-griep

Er is ook een lichtere vorm van Legionella-infectie, de Legionella-griep.

De verschijnselen van de Legionella-griep zijn:

Gedurende twee tot vijf dagen ondervindt men lichte griepachtige verschijnselen zoals: koorts, hoofdpijn, spierpijn en hoesten. Onderscheid met andere vormen van griep is eigenlijk niet te maken. De ziekte is in deze lichte vorm niet gevaarlijk, de klachten kunnen zonder behandeling overgaan.

Logboek

Elke vestiging (behalve multi-tenant en panden waar in huurcontract legionellabeheer is uitgesloten) dient in het bezit te zijn van een logboek. In het logboek worden alle gegevens, beheersmaatregelen en veranderingen rondom de drinkwaterinstallatie vastgelegd.

De werkwijze

Eenmalige uitvoering van een uitvoerige Legionella risicoanalyse. In het jaar 2014 is een uitvoerige risicoanalyse gemaakt op diverse panden. Verder is er de afgelopen jaren (2019-2021) voor diverse panden opnieuw een legionellabeheersplan opgesteld.

- In 2014 zijn risicoanalyses gemaakt op basis van installatietekeningen, schema's, visuele inspecties en metingen;
- Per pand is een documentatiemap aangeleverd waarin de risicoanalyse, de beheersmaatregelen en het logboek zijn opgenomen.
- In het beheersplan zijn alle beheersmaatregelen beschreven die voortvloeien uit de risicoanalyse.

2 Verantwoordelijkheden

2.1 De werkgever

Is verantwoordelijk voor het organisatie breed ontwikkelen en invoeren en borgen van het Legionellabeleid op grond van de Arbowetgeving.

2.2 De pandbeheerder

De pandbeheerder/verhuurder is verantwoordelijk voor de gebouw gebonden installaties bij zowel een single als multi-tenant pand. Alleen bij het niet juist uitvoeren van projecten is het UWV ook mede aansprakelijk.

Het nemen van maatregelen ter voorkoming van Legionella valt onder de verantwoordelijkheid van de beheerder van het pand. De LFM bespreekt dit met de pandbeheerder. Indien de pandbeheerder in gebreke blijft en geen of te laat maatregelen neemt dient UWV, om risico's uit te sluiten, zelf de beschreven werkzaamheden uit te (laten) voeren. De beheerder is altijd eindverantwoordelijk en kan vanuit die rol het UWV vragen om aan te tonen dat het onderhoud (bv controle keerkleppen) is uitgevoerd.

2.3 De FM

UWV is verantwoordelijk voor alle andere installaties zoals keukens, pantry's, koffiemachines, douches etc. en voor toezicht, controle en borging van het Legionella beleid op zijn/haar vestiging(en).

De FM is verantwoordelijk voor:

- het uitvoeren van de aanbevelingen die voortkomen uit de risico analyse;
- het up to date houden en evalueren van het logboek;
- het bespreken van verbetermaatregelen met de beheerder van de locatie;
- het bewaken van wekelijks gebruik of spoelen van alle tappunten.

Het nemen van maatregelen ter voorkoming van Legionella in gebouw gebonden installaties valt in principe onder de verantwoordelijkheid van de beheerder/verhuurder van het pand. De FM bespreekt dit met de pandbeheerder. Indien de pandbeheerder in gebreke blijft en geen of te laat maatregelen neemt dient UWV, om risico's uit te sluiten, zelf de beschreven werkzaamheden uit te (laten) voeren.

Let op: Het kan zijn dat er bij verbouwingen of aan passingen aan de waterinstallatie dode leidingen ontstaan, deze moeten worden verwijderd volgens de daarvoor geldende regels (zie PvE gebouwen). Afhankelijk van het huurcontract dienen eventuele tekeningen bijgewerkt te worden.

In tegenstelling tot de eerdere versie van dit document is de verplichting tot bemonsteren komen te vervallen. Dit conform de huidige richtlijnen van het RIVM.

2.4 Logboek

Aanmaken van het logboek waarin is opgenomen:

- Algemene informatie en tekeningen van het waterinstallatiebedrijf (indien aanwezig);
- Wijzigingen in het water installatiesysteem worden gemeld aan de leverancier;
- Leverancier zal daarna de veranderingen controleren op risico's. Daar waar nodig worden de beheersmaatregelen bijgesteld;
- Plattegrond waar de tappunten op aangegeven zijn;
- De risicoanalyse;
- De te nemen beheersmaatregelen die voortkomen uit de risicoanalyse;

- Criteria beheersmaatregelen;
- Aftekenlijsten beheersmaatregelen;
- Preventiemaatregelen;
- Jaarlijks wordt het logboek geëvalueerd. Verantwoordelijk hiervoor is de Lokaal Facilitair Manager.

Iedere keer als er (beheers) maatregelen (terugstroombeveiliging controles etc.) worden uitgevoerd op een locatie moeten de logboeken, die op iedere locatie aanwezig zijn, aanpast worden zodat UWV kan aantonen dat de beheerstaken zijn uitgevoerd.

Brandslanghaspels

Brandslanghaspels mogen niet voor andere doeleinden worden gebruikt dan bij een noodsituatie. Het risico van besmetting bij brandslanghaspels kan heel makkelijk ontstaan als de verzegeling van deze haspels is verbroken en de brandslang gebruikt is. Het controleren op de verzegeling dient maandelijks te gebeuren door FM.

Wasmachines en vaatwassers

De wasmachines en vaatwassers dienen te zijn voorzien van keerkleppen. Het gebruik van dubbele keerkleppen in een toevoerleiding is niet gewenst. Indien noodzakelijk dienen deze extra keerkleppen te worden verwijderd.

Kookketels

De kookketels (restaurant) dienen te zijn voorzien van keerkleppen.

Douches

Kalkaanslag en vuil in douchekop(pen) hebben een groeibevorderende werking t.a.v. de Legionellabacterie. Het is van belang de douchekop(pen) periodiek te controleren op kalkaanslag en vuil en deze te reinigen of te vervangen. In de komende periode worden de douches voorzien van spoelautomaten.

Spoelen van kranen en douches

Het spoelen van (elektronische*) tappunten dient wekelijks plaats te vinden. Dit is een wettelijk plicht die zorgt voor schone en gezond drinkwater en volgt uit de NEN1006. Etages die leeg staan dienen tijdens de leegstand meegenomen te worden in het wekelijks spoelen. Bij het spoelen dient de leidinginhoud volledig te worden ververs. Praktisch betekend dat er zolang moet worden gespoeld totdat de temperatuur aan het tappunt stabiel is (zie hiervoor ook waterwerkblad 2.4). Er dient een minimum van 5 minuten aangehouden te worden. Hier kan in overleg op basis van een beheersplan van worden afgeweken.

Het spoelen van de tappunten valt onder de multiservices contracten en wordt beschreven in een spoelplan per locatie. Hierover zijn afspraken gemaakt met de leveranciers. Deze leveranciers stellen een instructie op hoe de beheersmaatregel uitgevoerd moet worden. Het doorspoelen van de kranen moet per locatie en spoelbeurt geregistreerd worden en verzameld in het logboek. Voor locaties met een verhoogt risico door aerosolvorming of zeer laag verbruik kunnen spoelautomaten worden toegepast.

*een elektronisch tappunt is een digitale mengkraan. Komt veelal voor in douches.

Controle temperatuur en legionellabemonstering

De warm- en koud watertemperatuur dient periodiek te worden gecontroleerd. Deze controle is onderdeel van de risicoanalyse.

Uitgangspunt het niet standaard bemonsteren op een locatie, zoals wordt aanbevolen door het RIVM bij niet prioritaire locaties. Locaties waar legionellabesmettingen bekend zijn en waar niet gemakkelijk aanpassingen te doen zijn om toekomstige besmettingen te voorkomen worden gecategoriseerd als risicolocatie. Op deze locaties zal twee keer per jaar een bemonstering uitgevoerd worden.

Perlatoren en filters

Bij het mondstuk van kranen, ook wel perlator of straalonderbreker genoemd, kan door de jaren heen kalkaanslag ontstaan. Kalkaanslag is een voedingsbodem voor micro-organismen zoals Legionella. Minimaal jaarlijks dienen de perlators door nieuwe te worden vervangen, dit kan per locatie worden aangepast indien nodig. Het vervangen van deze perlators kan door de FSM worden gedaan. Indien nodig kan dit door de leverancier van KFO of door de leveranciers van multiservices worden overgenomen.

Bestaande filters dienen te worden behouden en onderhouden te worden.

Keerkleppen

Bij gebouwen met meer dan vijftig controleerbare keerkleppen mag steekproefsgewijs jaarlijks 1/3 van het totaal aantal keerkleppen gecontroleerd worden. Bij een gebouw met minder keerkleppen dienen jaarlijks alle kleppen gecontroleerd te worden.

3 Overzicht van maatregelen inclusief frequentie:

Maatregel	Frequentie	Waar	Verant-woordelijke	Uitvoering
Spoelen van de tappunten	wekelijks	Douchekranen (douches voorzien van spoelautomaten hoeven niet meer doorgespoeld te worden) Kranen in de toiletten Kranen in artsenkamers. Kranen tijdens leegstand	FSM	Door derden (leveranciers Multiservice) Alleen bij tappunten die niet wekelijks gebruikt worden.
Controle op vuil en kalkaanslag	Jaarlijks	Douchekoppen	FSM	Door FSM, eventueel door derden (vervangen onderdeel van MJOP)
Bemonstering	2x per jaar (indien van toepassing)	Alleen bij risicovolle panden	FSM	Leveranciers Multiservice
Controleerbare keerkleppen Niet goed functionerende keerkleppen moeten vervangen worden	Jaarlijks (1/3 indien >50 stuks)	Koffiemachines Watercoolers Brandslanghaspels Wasmachines Kookketels	FSM	Leveranciers Multiservice
Niet controleerbare keerkleppen	Controle jaarlijks Per 10 jaar vervangen	Koffiemachines Watercoolers Brandslanghaspels Wasmachines Kookketels	FSM	Leveranciers Multiservice
Perlatoren	Jaarlijks	Kranen	FSM	Door FSM, eventueel door derden (onderdeel van MJOP)
Controleren verzegeling	Maandelijks	Brandslanghaspels	FSM	Beveiliging
Risicoanalyse (inclusief spoelplan)	4 tot 8 jaar	Gehele gebouw	FM	Door derden (onderdeel van MJOP)
Controle van warm- en koud water	4 tot 8 jaar bij risicoanalyse	Douches	FM	Door derden (onderdeel van MJOP)